

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.6.2023
COM(2023) 330 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Upravený balíček pro novou generaci vlastních zdrojů

1. NOVÉ VLASTNÍ ZDROJE – VYHODNOCENÍ POKROKU

V roce 2020 se Evropský parlament, Rada a Komise dohodly na plánu zavádění nových vlastních zdrojů s ohledem na evropský nástroj na podporu oživení NextGenerationEU¹. Podle této dohody by „výdaje z rozpočtu Unie související se splácením nástroje Evropské unie na podporu oživení neměly vést k nepřiměřenému snížení programových výdajů nebo investičních nástrojů v rámci víceletého finančního rámce. Je rovněž žádoucí zmírnit zvýšení vlastního zdroje založeného na HND pro členské státy“. Proto „orgány budou usilovat o zavedení dostatečných nových vlastních zdrojů s cílem pokrýt částku, která odpovídá očekávaným výdajům spojeným se splácením. V souladu se zásadou univerzality by to nevedlo k vyčlenění nebo přidělení žádného konkrétního vlastního zdroje na pokrytí konkrétního druhu výdajů“.

V prosinci 2021 navrhla Komise tři nové zdroje příjmů pro rozpočet EU², z nichž jeden je založený na příspěvcích systému obchodování s emisemi (ETS), další na mechanismu EU pro uhlíkové vyrovnání na hranicích (CBAM) a třetí na podílu zbytkových zisků největších nadnárodních společností, které se budou přerozdělovat státům EU podle dohody OECD/G20 o prvním pilíři. Tento soubor vlastních zdrojů byl v souladu s navrhovanými odvětvovými právními předpisy týkajícími se jak revidované směrnice o systému ETS, tak mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, které byly navrženy začátkem téhož roku.

Komise se zavázala, že do konce roku 2023 předloží další návrhy nových vlastních zdrojů. Legislativní jednání o návrhu předloženém v prosinci 2021 dosáhla omezeného pokroku. Komise dnes navrhuje upravit první soubor nových vlastních zdrojů s ohledem na dohodu o balíčku „Fit for 55“ a na vývoj, k němuž od té doby došlo, a navrhuje doplnit nový vlastní zdroj založený na statistických údajích. Komise se v souvislosti s tímto návrhem domnívá, že členské státy mají všechny potřebné prvky, aby mohly v rámci dohodnutého plánu pokročit ve svých jednáních. Komise vyzývá Radu, aby tato jednání urychlila.

2. BALÍČEK „FIT FOR 55“ A NOVÉ VLASTNÍ ZDROJE – UPRAVENÝ BALÍČEK

V prosinci 2022 se EU dohodla na široké škále návrhů, které jsou součástí balíčku „Fit for 55“, a to s cílem dosáhnout do roku 2030 cíle EU v oblasti klimatu – snížit emise skleníkových plynů alespoň o 55 % ve srovnání s úrovněmi z roku 1990 a do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality. Zaprvé EU pomocí dohody zvýšila ambice stávajícího systému obchodování s emisemi (ETS). Zadruhé rozšířila oblast působnosti systému ETS na emise z námořní dopravy a postupně ruší bezplatné povolenky pro odvětví letecké dopravy. Zatřetí EU zavedla nový systém obchodování s emisemi pro budovy, silniční dopravu a další odvětví. Začtvrté bude od ledna 2026 zřízen Sociální fond pro klimatická opatření, který členským státům pomůže řešit dopady nového systému obchodování s emisemi na zranitelné domácnosti, uživatele dopravy a mikropodniky. Posledním bodem je nový mechanismus

¹ Interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (Úř. věst. L1 433/28, 22.12.2020, s. 28).

² Návrh Komise ze dne 22. prosince 2021, kterým se mění rozhodnutí (EU, Euratom) 2020/2053 o systému vlastních zdrojů Evropské unie, COM(2021) 570 final.

uhlíkového vyrovnání na hranicích – začne přechodně fungovat od října 2023. Konečný systém vstoupí v platnost od ledna 2026, přičemž posílí ambice EU v oblasti klimatu a zabrání úniku uhlíku.

Soubor nových vlastních zdrojů je třeba upravit tak, aby zohledňoval dohodu „Fit for 55“ a změny dohodnuté spolunormotvůrci. Zejména Sociální fond pro klimatická opatření bude od roku 2026 nejprve financován z vnějších účelově vázaných příjmů, a nikoli z obecných příjmů v rámci rozpočtu Unie, jak v prosinci 2021 navrhovala Komise. Komise navrhuje odložit zavedení vlastního zdroje z nového systému obchodování s emisemi, který bude vytvořen v roce 2027, na rok 2028. V případě stávajícího systému obchodování s emisemi lze již vlastní zdroj zavést. Komise rovněž navrhuje, aby se v navrhovaných právních předpisech o vlastních zdrojích zohlednily jiné aspekty dohody, například možnost zrušit povolenky v případě vnitrostátních uhlíkových daní.

Od července 2021 se cena uhlíku výrazně zvýšila. Když Komise předložila legislativní návrhy „Fit for 55“, předpoklad ceny uhlíku za tunu CO₂ činil 55 EUR na období 2026–2030 (v cenách roku 2020)³. V roce 2022 se cena uhlíku ve stávajícím systému obchodování s emisemi zvýšila na 80 EUR. Roční příjmy členských států z dražeb povolenek se zdvojnásobily z přibližně 15 miliard EUR v roce 2020 na bezprecedentních téměř 30 miliard EUR v roce 2022. Komise navrhuje poněkud vyšší sazbu pro vlastní zdroj ze systému pro obchodování s emisemi: 30 % veškerých příjmů z obchodování s emisemi v EU by připadlo do rozpočtu EU. Při této sazbě by částky, které by si členské státy ponechávaly, byly stále vyšší, než se očekávalo při navrhování právních předpisů „Fit for 55“. Celkové příjmy vytvořené vlastním zdrojem ETS by od roku 2028 dosáhly přibližně 19 miliard EUR ročně. Členským státům by v průměru připadalo 46 miliard EUR ročně⁴. Komise navrhuje zachovat solidární mechanismus. Cílem tohoto mechanismu je zajistit spravedlivý příspěvek všech členských států a zabránit tomu, aby některé členské státy přispívaly do rozpočtu EU neúměrně ve srovnání s velikostí svého hospodářství.

Pokud jde o vlastní zdroj založený na mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, Komise se domnívá, že navrhovaná sazba je i nadále přiměřená. Očekává se, že mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích bude do rozpočtu EU od roku 2028 přispívat přibližně částkou 1,5 miliardy EUR. Komise proto v návaznosti na dohodu o novém modelu řízení, který zvýšil centralizaci počtu úkolů na úrovni EU, navrhuje některé technické úpravy kontrolního rámce.

3. SOUBOR DOPLNĚNÝ O DOČASNÝ VLASTNÍ ZDROJ ZALOŽENÝ NA STATISTICKÝCH ÚDAJÍCH O ZISKU SPOLEČNOSTI

Pro EU a její členské státy je nadále hlavní prioritou v oblasti zdanění právnických osob provádění dohody OECD/G20 o prvním pilíři. V prosinci 2021 navrhla Komise

³ Viz zprávu o posouzení dopadů připojenou ke směrnici Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii, rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a nařízení (EU) 2015/75. Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2021) 601 final.

⁴ Na základě ceny uhlíku ve výši 80 EUR pro stávající systém obchodování s emisemi a mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích. U nového systému ETS vychází předpokládaná cena uhlíku z posouzení dopadů z roku 2021.

vlastní zdroj založený na podílu zbytkových zisků nadnárodních společností, který bude přerozdělen členskými státy EU na základě dohody OECD/G20 o tzv. prvním pilíři. Tato dohoda se zabývá daňovými problémy vyplývajícími z digitalizace ekonomiky a významně reformuje mezinárodní systém daně z příjmů právnických osob. Po dohodě z října 2021 bylo dosaženo značného pokroku a Komise bude tyto snahy i nadále podporovat. Mnohostranná úmluva však dosud nebyla podepsána a ratifikována, což znamená, že ještě nemůže vstoupit v platnost.

Jak bylo oznámeno v pracovním programu Komise⁵, má Komise v úmyslu navrhnout ve třetím čtvrtletí roku 2023 návrh nazvaný Podnikání v Evropě: rámec pro zdanění příjmů (BEFIT). Tato iniciativa zlepší fungování jednotného trhu tím, že zjednoduší pravidla pro daň z příjmu právnických osob a dodržování daňových předpisů a zajistí rovné podmínky pro podniky. Cílem rámce BEFIT je řešit komplexnost a dvojí zdanění a snížit náklady na dodržování daňových předpisů, kterým v současné době podniky na jednotném trhu čelí, zejména podniky s přeshraniční činností. Přispěje k zatraktivnění EU pro přeshraniční investice a podpoří růst. Rámec BEFIT bude povinný pro velké skupiny s celkovými ročními výnosy ve výši 750 milionů EUR nebo více. Očekává se, že jednání v Radě budou zahájena ve čtvrtém čtvrtletí roku 2023.

Do doby, než bude možné stanovit vlastní zdroj založený na příslušné dani, Komise navrhuje vlastní zdroj založený na statistických údajích. Tento vlastní zdroj není daní z příjmů právnických osob ani nezvyšuje náklady právnických osob na dodržování předpisů – jednalo by se o vnitrostátní příspěvek vypočtený na základě statistik z národních účtů v rámci evropského systému účtů (ESA). Pomohlo by to vyrovnat soubor vlastních zdrojů a dále diverzifikovat zdroje příjmů v rozpočtu EU.

Statistický základ pro výpočet příspěvku vlastního zdroje by se definoval pomocí harmonizovaného ukazatele, který se téměř přibližuje ziskům společnosti: hrubý provozní přebytek. Tento pomyslný základ zisku společností v EU by se vypočítal ze sektorových národních účtů finančních a nefinančních podniků podle evropského systému účtů 2010, který má výhodu harmonizovaného účetnictví ve všech členských státech. Vypočítá se vynásobením sazby hrubého provozního přebytku pro sektory finančních a nefinančních podniků. Očekávané příjmy by v průměru činily přibližně 16 miliard EUR ročně.

4. UPRAVENÝ BALÍČEK PRO URYCHLENÉ JEDNÁNÍ

Vzhledem k tomu, že se očekává, že tento upravený návrh přinese v období 2028–2030 roční příjmy v průměrné výši až 36 miliard EUR⁶, upřednostňuje Komise balíček nových vlastních zdrojů, který lze okamžitě vyjednat, a vyzývá Radu, aby jednání urychlila. Návrh na dočasný vlastní zdroj založený na statistických údajích ze zisků společností nyní členskými státy v Radě poskytuje všechny informace k tomu, aby přikročily k jednání a dosáhly rychlé dohody.

⁵ Pracovní program Komise na rok 2023. Pevná a jednotná Unie. COM(2022) 548.

⁶ Ceny roku 2018 bez příjmů z vlastních zdrojů vytvořených přerozdělením zisků, v souvislosti s prvním pilířem OECD.